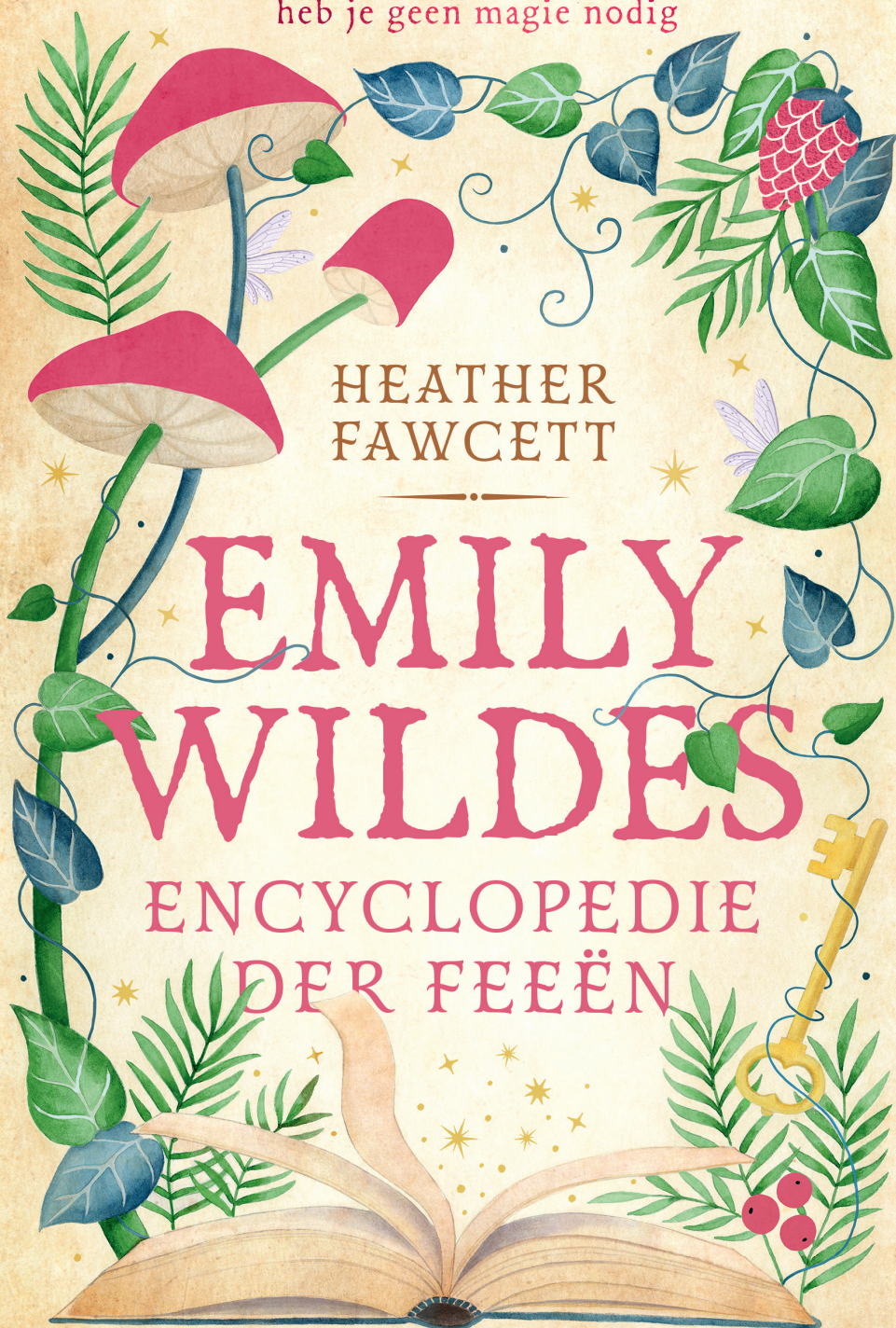

Als je maar genoeg verhalen kent,
heb je geen magie nodig

HEATHER
FAWCETT

EMILY
WILDES

ENCYCLOPEDIË
DER FEEËN

A decorative border made of dark grey lines, featuring intricate floral and scrollwork patterns. The border is rectangular with rounded corners and contains several stylized flowers, possibly tulips, arranged along the sides and corners.

Heather Fawcett

Emily Wildes
encyclopedie
der feeën

Vertaald door Erika Venis

Z&K

Uitgeverij Zomer & Keuning

20 oktober 1909,
Hrafnsvik, Ljosland

Shadow is allesbehalve blij met me. Hij ligt naast het vuur terwijl de ijzige wind de deur laat klapperen, zijn staart inert, en kijkt me vanonder de ruige lok op zijn kop aan met die blik van beschuldigende gelatenheid die zo typisch is voor honden, alsof hij wil zeggen: *van alle stomme avonturen waar je me op hebt meegesleept, gaan we dit ongetwijfeld met de dood bekopen*. Ik ben bang dat ik hem gelijk moet geven, hoewel het mijn enthousiasme om aan mijn onderzoek te beginnen niet minder maakt.

In dit document wil ik eerlijk verslag doen van mijn activiteiten in het veld van dag tot dag bij het documenteren van een raadselachtige feeënsoort, de 'Heimelijken'. Dit dagboek dient twee doelen: als geheugensteuntje wanneer ik mijn veldaantekeningen ga uitwerken tot een artikel, en als dossier voor de wetenschappers die eventueel na mij komen, mocht ik gevangen worden genomen door het Volk. *Verba volant, scripta manent*. Net zoals bij mijn vorige dagboeken, ga ik ervan uit dat de lezer over een basiskennis van dryadologie beschikt, maar ik zal bepaalde begrippen die misschien onbekend zijn voor beginners in dit vak nader uitleggen.

Ik had eerder geen reden gehad voor een bezoek aan Ljosland en ik zou liegen als ik zei dat de eerste aanblik vanochtend mijn enthousiasme niet behoorlijk temperde. De reis vanaf Londen duurt vijf dagen en het enige vaartuig dat het eiland aandoet, is

het wekelijkse vrachtschip dat een grote variëteit aan goederen vervoert, en een veel kleinere variëteit aan passagiers. We voeren gestaag noordwaarts, ijsbergen ontwijkend, terwijl ik op het dek heen en weer liep tegen de zeeziekte. Ik was een van de eersten die de met sneeuw bedekte bergen zag oprijzen uit zee, en daaronder de met rode daken bedekte huisjes van het dorpje Hrafnsvik, ineengedoken als Roodkapje voor de wolf.

Langzaam naderden we de kade, waar we een keer hard tegenaan botsten, want de grijze golven waren woest. De loopbrug werd neergelaten door middel van een lier die werd bediend door een oude man met een sigaret nonchalant tussen zijn tanden geklemd. Dat hij die brandend hield in deze wind was zo'n indrukwekkende prestatie dat ik uren later nog terugdacht aan dat gloeiende sinteltje dat heen en weer danste in het stuifwater.

Het besef drong tot me door dat ik de enige was die van boord ging. De kapitein zette mijn koffer met een bonk neer op de ijzige kade en schonk me zijn gebruikelijke, beduusde glimlach, alsof ik een grap was die hij maar half begreep. Mijn weinige medepassagiers waren blijkbaar op weg naar de enige stad van Ljosland, Loabær, de volgende aanlegplaats van het schip. Ik zou Loabær niet bezoeken, want men treft het Volk niet in de steden, maar in de afgelegen, vergeten uithoeken van de wereld.

Ik kon het huisje dat ik had gehoord vanaf de haven al zien liggen, wat me verbaasde. De boer die de eigenaar was van het land, een zekere Krystjan Egilson, had het in onze correspondentie beschreven: een klein geval van steen met een dak dat was begroeid met felgroen gras, aan de rand van het bos van Karrðarskogur. Het was zo'n kaal landschap: van de wirwar van felgekleurde huisjes tot het levendige groen van de kust tot de gletsjers op de toppen was elk detail zo scherp afgetekend en eenzaam, als borduurdraden, dat ik de raven in hun bergholen waarschijnlijk zou hebben kunnen tellen.

De zeelieden gingen met een grote boog om Shadow heen toen we over de kade liepen. De oude Duitse dog is blind aan een oog en heeft geen energie voor meer inspanning dan een slenterloopje, laat staan om ongemanierde zeelui naar de keel te vliegen, maar zijn verschijning logenstraft dat: hij is enorm, pekzwart met berenpoten en spierwitte tanden. Ik had hem misschien beter aan de zorg van mijn broer kunnen toevertrouwen, in Londen, maar dat kon ik niet verdragen, temeer daar hij in mijn afwezigheid neerslachtig wordt.

Ik slaagde erin mijn hutkoffer over de kade en door het dorp te slepen. Er waren maar weinig mensen op de been, want de meesten waren op het veld of op zee, maar die paar mensen staarden me aan zoals alleen de bewoners van een dorpje aan de rand van de bekende wereld naar een vreemdeling kunnen staren. Niemand van mijn bewonderaars bood aan te helpen. Shadow, die naast me drentelde, keek ze mild geïnteresseerd aan, en pas dan keken ze weg.

Ik heb veel rustiekere gemeenschappen gezien dan Hrafnsvik, want mijn carrière heeft me overal in Europa en Rusland gebracht, naar kleine en grote dorpen, naar fraaie en lelijke woestenijen. Ik ben gewend aan nederige onderkomens en gewone mensen (in Andalusië overnachtte ik ooit in het kaasschuurtje van een boer), maar ik ben nog nooit zo ver noordwaarts geweest. De wind had sneeuw geproefd, en nog maar kortgeleden; hij trok aan mijn sjaal en mantel. Het duurde even voordat ik mijn koffer over de weg omhoog had gesleept, maar ik ben een doordouwer.

Het landschap rondom het dorp bestond vooral uit velden. Niet de keurige hellingen die ik gewend was, maar vol met bulten, vulkanisch gesteente met willekeurige flarden mos erop. En alsof dat nog niet desoriënterend genoeg was voor het oog, zond de zee onophoudelijk flarden mist naar het kustland.

Ik bereikte de rand van het dorp en vond het voetpad naar het

huisje. De helling was zo steil dat het pad omhoog kronkelde in haarspeldbochten. Het huisje zelf stond nogal wankel op een kleine uitloper van de bergwand. Het was maar een minuut of tien lopen van het dorp, maar dat waren tien minuten zweetend bergopwaarts en tegen de tijd dat ik de voordeur bereikte, was ik buiten adem. De deur was niet op slot. Sterker nog, hij had niet eens een slot, en toen ik hem openduwde, stond daar een schaap.

Het schaap staarde me even aan en draafde toen terug naar haar kuddegenoten terwijl ik beleefd de deur openhield. Shadow snoof even maar was verder niet onder de indruk. Hij heeft al heel wat schapen gezien tijdens onze wandelingen door het platteland rondom Cambridge en aanschouwt ze met de beleefde desinteresse van een bejaarde hond.

Op de een of andere manier leek het binnen kouder dan buiten. Het huisje was precies zo eenvoudig als ik me had voorgesteld, met hartverwarmend solide stenen muren en een geur die waarschijnlijk afkomstig was van papegaaiduikerpoep, al kon het ook schapenmest zijn. Er stond een tafel met stoelen, stoffig, en achterin was een keukentje waar een aantal pannen aan de muur hingen, heel stoffig. Bij de haard met daarin een houtkachel stond een oude fauteuil die naar schimmel rook.

Hoewel ik net mijn koffer naar boven had gesleept rilde ik, en het drong tot me door dat ik geen hout of lucifers had om dit groezelige hutje te verwarmen en, misschien nog wel verontrustender, dat ik niet eens wist hoe ik een vuur moest maken als ik hout had. Net op dat moment keek ik door het venster naar buiten en zag dat het was gaan sneeuwen.

Op dat ogenblik, mijn blik gericht op de lege haard, hongerig en koud, begon ik me af te vragen of ik hier zou sterven.

Mocht iemand denken dat ik een nieuwkomer ben op het gebied van veldwerk in een onbekende omgeving, dan kan ik je geruststellen: dat is niet het geval. Ik heb maanden doorgebracht in een deel

van de Provence dat zo onherbergzaam was dat de dorpingen er nog nooit een fototoestel hadden gezien. Ik bestudeerde daar een Volk van rivierbewoners, *les lutins des rivières*. En daarvoor bracht ik geruime tijd door in de bossen van de Apennijnen met *fate* met hertengezichten, en een halfjaar in de Kroatische wildernis als assistent van een professor die zijn hele carrière lang de muziek van het Volk van de bergen had bestudeerd. Maar al die keren wist ik waar ik aan begon en was ik in het gezelschap van een of meer studenten die de logistieke zaken regelden.

En er was geen sneeuw.

Ljosland is het meest geïsoleerde land van Scandinavië, een eiland in de woeste zeeën voor de Noorse kust, met een noordelijke kustlijn die tegen de poolcirkel schurkt. Ik had er rekening mee gehouden dat deze plek moeilijk bereikbaar zou zijn en de reis lang en oncomfortabel, maar nu drong het tot me door dat ik er niet bij stil had gestaan hoe lastig het zou worden om hier weer weg te komen als het verkeerd ging, met name zodra de zee was bevroren.

Ik schoot overeind door een klop op de deur. De bezoeker kwam binnen zonder mijn toestemming af te wachten en stampte rond op zijn laarzen met de houding van een man die zijn eigen huis betreedt na een lange werkdag.

‘Professor Wilde,’ zei hij, en hij stak zijn hand uit. Het was een grote hand, want hij was een grote man, zowel qua lengte als schouderpartij en omvang. Zijn haar was ruig en zwart, zijn gezicht hoekig, met een gebroken neus die was gezet, en dat was op een verrassende manier aantrekkelijk maar ook volstrekt niet-uitnodigend. ‘U hebt uw hond meegenomen, zie ik. Fraai beest.’

‘Mijnheer Egilson?’ vroeg ik beleefd, terwijl ik zijn hand schudde.

‘Wie anders?’ antwoordde mijn gastheer. Ik wist niet goed of hij dit onvriendelijk bedoelde of dat zijn houding in de basis vij-

andig was. Op dit punt moet ik vermelden dat ik mensen heel slecht kan lezen, een tekortkoming die me al de nodige problemen heeft bezorgd. Bambleby zou precies hebben geweten wat hij van deze beer van een vent moest vinden, en zou hem vast al aan het lachen hebben gemaakt met een of ander charmant grapje vol bescheiden zelfspot.

Verdomde Bambleby, dacht ik. Zelf heb ik niet zoveel gevoel voor humor en in situaties zoals deze wilde ik dat het anders was.

‘U hebt een hele reis achter de rug,’ zei Egilson, terwijl hij me op een verontrustende manier aanstaarde. ‘Helemaal uit Londen. Was u zeeziek?’

‘Uit Cambridge, eigenlijk. Het schip was tamelijk...’

‘De dorpelingen staarden u vast aan toen u langsliep? Ze dachten: Wie is dat muisje van een meisje dat daar loopt? Dat kan toch niet die chique wetenschapper zijn over wie we hebben gehoord, die helemaal uit Londen komt? Ze ziet eruit alsof ze de reis niet eens zou overleven...’

‘Ik zou niet weten wat ze over me dachten,’ zei ik, terwijl ik me afvroeg hoe ik het gesprek kon wenden naar zaken die belangrijker waren.

‘Dat hebben ze me verteld,’ zei hij.

‘Aha.’

‘Onderweg hiernaartoe liep ik oude Sam tegen het lijf, en zijn vrouw Hilde. We zijn allemaal heel nieuwsgierig naar uw onderzoek. Vertel me eens, hoe wilt u het Volk gaan vangen? Met een vlindernetje?’

Zelfs ik wist dat hij dit spottend bedoelde, dus ik antwoordde koeltjes: ‘Wees gerust, ik ben niet van plan een lid van uw feeënvolk te vangen. Ik wil ze alleen maar bestuderen. Dit is het eerste onderzoek in zijn soort op Ljosland. Ik ben bang dat de rest van de wereld jullie Heimelijken als niet meer dan een mythe beschouwt, in tegenstelling tot de verschillende soorten van het Volk op de

Britse eilanden en het vasteland van Europa, die voor negenen-negentig procent uitgebreid zijn gedocumenteerd.'

'Voor alle betrokkenen kan dat beter zo blijven.'

Dat was geen bemoedigende opmerking. 'Ik begrijp dat er verschillende soorten feeën voorkomen op Ljosland, waarvan een groot aantal kan worden gevonden in dit deel van de bergen van Suðerfjöll. Ik wil nagaan wat er waar is van de verhalen over alle soorten Volken, van gnomen tot hoofse feeën.'

'Ik heb geen idee wat dat allemaal betekent,' zei hij met vlakke stem. 'Maar u kunt uw onderzoek beter beperken tot de kleintjes. Van de anderen provoceren komt niets goeds, niet voor u en niet voor ons.'

Dat intrigeerde me onmiddellijk, al had ik natuurlijk al gehoord over de angstaanjagende aard van de hoofse feeën van Ljosland, dat wil zeggen, de feeën die een haast menselijke vorm kunnen aannemen. Maar de wind dwarsboomde mijn vragen, want hij blies de deur open en spuugde een mondvul sneeuwvlokken het huisje in. Egilson duwde de deur met zijn schouder dicht.

'Het sneeuwt,' zei ik, ongebruikelijk onnozel. Het spijt me, maar de aanblik van de sneeuw die in de haard waaide, dreef me opnieuw naar de rand van morbide wanhoop.

'Dat doet het soms,' antwoordde Egilson met een zweem van zwartgallige humor die ik liever had dan valse vriendelijkheid, wat niet wil zeggen dat ik de humor kon waarderen. 'Geen zorgen. De winter is nog niet gearriveerd, hij schraapt alleen nog maar zijn keel. Deze wolken drijven zo over.'

'En wanneer arriveert de winter dan wel?' vroeg ik grimmig.

'U merkt het wel als het zover is,' zei hij, een soort ontwijkend antwoord waar ik al snel aan gewend zou raken, want Krystjan is een ontwijkend soort man. 'U lijkt nogal jong voor een professor.'

'In zekere zin,' zei ik, in de hoop dat ik dit soort vragen kon ontmoedigen met vaagheid. Met mijn dertig jaar ben ik niet echt

jong voor een professor, althans niet zo jong dat het verbazing wekt, maar acht jaar geleden was ik inderdaad de jongste professor die ooit was benoemd in Cambridge.

Hij gromde geamuseerd. ‘Ik moet verder op de boerderij. Kan ik u nog ergens bij helpen?’

Hij zei het plichtmatig en het leek alsof hij op het punt stond om zijwaarts weg te glippen door de deur toen ik snel antwoordde: ‘Thee zou heerlijk zijn. En haardhout. Waar wordt dat bewaard?’

‘In de houtkist,’ zei hij verbaasd. ‘Naast de haard.’

Ik draaide me om en zag de genoemde kist direct staan. Ik had hem aangezien voor een soort rudimentaire garderobekist.

‘In het houthok ligt nog meer,’ zei hij.

‘Het houthok,’ zei ik opgelucht. Mijn fantasieën over doodvriezen waren voorbarig geweest.

Het viel hem ongetwijfeld op hoe ik het zei, met het duidelijke ritme van een woord dat nooit eerder is uitgesproken, want hij merkte op: ‘U bent meer een binnentype, nietwaar? Ik ben bang dat we hier weinig van dat soort mensen hebben. Ik zal Finn vragen of hij thee brengt. Dat is mijn zoon. En voor u het vraagt: de lucifers zitten in het luciferdoosje.’

‘Uiteraard,’ zei ik, alsof ik het luciferdoosje al had gezien. Na de vernedering over de houtkist kon ik mezelf er niet toe zetten om te vragen waar ik dat kon vinden, hoewel ik mijn trots vervloekte. ‘Dank u, mijnheer Egilson.’

Hij keek me even strak aan, haalde toen een klein doosje uit zijn zak en zette dat op tafel. Daarna verdween hij in een vlaag ijzige lucht.

20 oktober – avond

Nadat Krystjan was vertrokken, barricadeerde ik de deur met de plank die ongetwijfeld voor dat doel tegen de muur was gezet en die ik niet eerder had gezien, net als die stomme houtkist. Daarna was ik twintig volstrekt vruchteloze minuten in de weer met het hout en de lucifers, tot er weer werd geklopt.

Ik deed de deur open en hoopte vurig dat de relatieve beleefdheid van deze bezoeker een goed teken was als het ging om mijn overlevingskansen.

‘Professor Wilde,’ zei de jongeman op de drempel op die lichte toon van ontzag die ik vaker heb ervaren bij plattelandsbewoners, en ik smolt zowat van opluchting. Finn Krystjanson was bijna het spiegelbeeld van zijn vader, al was zijn postuur wat smaller, en zijn mond vriendelijker.

Hij schudde me gretig de hand en kwam op zijn tenen binnen, waar hij even schrok bij de aanblik van Shadow. ‘Wat een fraai dier,’ zei Finn. Zijn Engels had een zwaarder accent dan dat van zijn vader, maar was nog altijd vloeiend. ‘De wolven mogen wel oppassen als hij in de buurt is.’

‘Mm,’ zei ik. Shadow heeft weinig belangstelling voor wolven, die voor hem blijkbaar in dezelfde categorie thuishoren als katten. Ik kan me niet voorstellen wat hij zou doen als een wolf hem uitdaagde, behalve dan geeuwen en uithalen met zijn massieve poten.

Finn keek zonder veel verbazing naar de koude haard en het hoopje afgebroken lucifers, en ik vermoedde dat zijn vader hem al had gewaarschuwd voor mijn vaardigheden. ‘Binnentype’ galmde nog na in mijn oren.

Dankzij hem brandde er binnen de kortste keren een knappend vuur en stond er een ketel water op het fornuis. Hij kletste wat met me terwijl hij bezig was en vertelde me over het beekje achter het huis – dat blijkbaar mijn enige waterbron was, aangezien het huis niet was aangesloten op de waterleiding –, over het buitentoilet en over de winkel in het stadje waar ik spullen kon kopen. Mijn gastheer zou mijn ontbijt verzorgen en voor de warme maaltijd kon ik terecht bij de lokale taveerne. Alleen voor het middagmaal was ik op mezelf aangewezen, en dat kwam me goed uit, want ik ben gewend mijn dagen buiten door te brengen voor mijn onderzoek en zou dus mijn eigen lichte maaltijd meenemen.

‘Vader zegt dat u een boek schrijft,’ zei hij, terwijl hij houtblokken opstapelde naast het vuur. ‘Over onze Heimelijken.’

‘Niet alleen de Heimelijken,’ zei ik. ‘Het boek gaat over alle soorten van het Volk. Sinds het ontstaan van deze tak van wetenschap zijn we al zoveel te weten gekomen over hun soort, maar niemand heeft het tot dusver aangedurfd die informatie samen te voegen in een allesomvattende encyclopedie.’

Hij keek me zowel onder de indruk als bedenkelijk aan. ‘Tjee, dat klinkt als een heleboel werk.’

* Uiteraard zijn er wel gedetailleerde compendia die betrekking hebben op specifieke streken, zoals de *Gids voor Russische Folklore* van Vladimir Foley. Ook is er *Ik volg de spoorweg: een treinreis door de anderlanden* van Windemere Scott, maar dit is een verhalend reisverslag en uiterst selectief van aard (Scott ondermijnt bovendien haar geloofwaardigheid doordat haar verslag ook meerdere verhalen bevat over spoken).

‘Ja.’ Negen jaar, om precies te zijn. Ik werk al aan mijn encyclopedie sinds ik mijn doctoraat heb behaald. ‘Ik hoop in de lente klaar te zijn met mijn veldwerk hier. Het hoofdstuk over jullie Heimelijken is het laatste stukje. Mijn uitgever wacht met spanning op het manuscript.’

Bij het noemen van het woord ‘uitgever’ leek hij opnieuw onder de indruk, al bleef de frons in zijn voorhoofd. ‘Nou. Verhalen genoeg. Al weet ik niet of u daar veel aan zult hebben.’

‘Verhalen zijn enorm nuttig,’ zei ik. ‘Sterker nog, ze vormen de basis voor dryadologie. Zonder verhalen kunnen we niets beginnen, net zomin als astronomen iets kunnen zonder de hemel.’

‘Maar ze zijn niet allemaal waar,’ zei hij fronsend. ‘Dat kan niet. Iedereen die verhalen vertelt, voegt er wat aan toe. U moet mijn grootmoeder horen als ze eenmaal begint. We hangen aan haar lippen, maar iemand uit een van de buurdorpen zal zeggen dat ze dat verhaal niet kennen, ook al is het precies hetzelfde verhaal dat hun *amma* ze vertelt bij haar haard.’

‘Die variatie is heel gewoon. Maar als het om het Volk gaat, zit er in elk verhaal een kern van waarheid, zelfs in de verhalen die niet echt zijn.’

Ik had eindeloos kunnen doorgaan over verhalen rond feeën en gnomen, ik heb meerdere artikelen geschreven over dit onderwerp, maar ik wist niet hoe ik met hem over mijn wetenschap moest praten als mijn woorden in zijn oren als onzin zouden klinken. Voor het Volk zijn verhalen namelijk alles. Verhalen zijn onderdeel van hun essentie en van hun wereld, op een fundamentele manier die voor veel stervelingen moeilijk te bevatten is: een verhaal kan een gebeurtenis uit het verleden zijn, maar (en dit is cruciaal) het is ook een patroon dat hun gedrag bepaalt en toekomstige gebeurtenissen voorspelt. Het Volk kent geen wetten, en al wil ik niet beweren dat verhalen voor hen gelijk

zijn aan wetten, komen ze in hun wereld het dichtst bij enige vorm van orde.*

Daarom zei ik gewoon: 'Mijn onderzoek is meestal een samenraapsel van mondelinge overleveringen en onderzoek ter plekke. Volgen, observeren in het veld, dat soort werk.'

Zijn frons was alleen maar dieper geworden. 'En u... U hebt dit vaker gedaan? U hebt ze ontmoet? Het Volk, bedoel ik?'

'Heel vaak. Ik durf wel te beweren dat jullie Heimelijken me niet kunnen verrassen. Maar dat zou je wel een talent van alle leden van het Volk kunnen noemen, nietwaar? Dat ze mensen kunnen verrassen?'

Hij glimlachte. Hij dacht waarschijnlijk dat ik ook een lid van het Volk moest zijn, een vreemde, vrouwelijke magiër die ineens tevoorschijn was getoverd in zijn dorp, dat nauwelijks in aanraking kwam met de buitenwereld. 'Dat zou ik niet willen beweren,' antwoordde hij. 'Want ik ken alleen ons Volk. Dat is wel genoeg voor een mens. Meer dan genoeg.'

Zijn toon was wat duisterder geworden, maar eerder grimmig dan onheilspellend, het soort stem dat je gebruikt als je het hebt over de tegenslagen die er nu eenmaal bij horen in het leven. Hij zette een donker brood op tafel en meldde heel terloops dat dit in de aarde was gebakken met behulp van geothermische warmte, samen met kaas en gezouten vis voor twee. Hij was daar heel opgewekt over, en het leek erop dat hij bij me wilde gaan zitten voor dit eenvoudige maal.

* Esther May Halliwells *Essay over metafolklore* omvat een overzicht van de ontwikkelingen in onze denkwijze over dit onderwerp, van de sceptis tijdens de verlichting, toen verhalen over feeën werden gezien als ondergeschikt aan empirisch bewijs bij het onderzoek naar het Volk, zo niet volledig irrelevant, tot aan de moderne visie dat deze verhalen van elementair belang zijn voor het feeënrijk.

‘Dank je,’ zei ik, en daarna keken we elkaar ongemakkelijk aan. Ik had het idee dat ik nog iets moest zeggen, dat ik naar zijn leven of werk moest vragen, of een grapje moest maken over mijn hulpeloosheid, maar ik ben altijd heel slecht geweest in dat soort vriendelijke kletspraat, en mijn leven als wetenschapper biedt me weinig mogelijkheden om dit te oefenen.

‘Is je moeder er ook?’ vroeg ik ten slotte. ‘Ik wil haar graag bedanken voor het brood.’

Ik mag dan menselijke gevoelens slecht kunnen inschatten, maar ik heb wel zoveel ervaring met misplaatste opmerkingen maken dat dit zo ongeveer het ergste was wat ik had kunnen zeggen. Zijn knappe gezicht betrok en hij antwoordde: ‘Ik heb het gebakken. Mijn moeder is ruim een jaar geleden overleden.’

‘Het spijt me,’ zei ik, en ik deed net alsof ik verrast was, in een poging te verbergen dat Egilson deze informatie had vermeld in een van onze eerste brieven. *Hoe kun je zoiets nu vergeten, sufferd.* ‘Je hebt er in elk geval talent voor,’ voegde ik eraan toe. ‘Je vader is vast heel trots op je werk.’

Helaas werd die onhandige opmerking beantwoord met een pijnlijke blik, en ik vermoedde dat zijn vader dus juist níét trots was op de bakkunsten van zijn zoon, en die misschien zelf zag als iets wat zijn mannelijkheid tekortdeed. Gelukkig bleek Finn in de kern erg vriendelijk en antwoordde hij, enigszins formeel: ‘Ik hoop dat u het lekker vindt. Als u nog iets anders nodig hebt, kunt u dat laten weten bij het grote huis. Is half acht goed voor het ontbijt?’

‘Ja,’ zei ik. Het was jammer dat hij niet meer zo vrijuit sprak als daarvoor. ‘Bedankt.’

‘O, en dit is twee dagen geleden voor u aangekomen,’ zei hij, terwijl hij een envelop uit zijn zak haalde. ‘De post komt hier elke week.’

Aan de manier waarop hij het zei, beschouwde hij het duidelijk als iets waar de lokale bevolking erg trots op was, dus ik glimlachte

wat geforceerd toen ik hem bedankte. Hij glimlachte terug en vertrok, ondertussen iets mompelend over kippen.

Ik keek naar de brief en zag in de linkerbovenhoek een krullerig schrift waarin stond geschreven: *Het kantoor van dr. Wendell Bambleby, Cambridge*, en in het midden: *Dr. Emily Wilde, onderkomen van Krystjan Egilson, het dorp Hrafnsvik, Ljosland*.

‘Ellendige Bambleby,’ zei ik.

Ik legde de brief weg, want ik had te veel honger om me te ergeren. Voor ik aan mijn eigen versnaperingen begon, nam ik de tijd om iets klaar te maken voor Shadow, zoals onze gewoonte was. Ik haalde een stuk lamsvlees uit de buitenkelder, die me was aangewezen door Finn, en legde dat op een bord, met daarnaast een kom water. Mijn lieve beest schrokte zijn maaltijd zonder klagen op, terwijl ik naast de haard zat met mijn thee, die sterk was en rokerig, maar lekker.

Ik voelde iets van spijt omdat ik Finns vriendelijkheid niet had beantwoord, maar ik was niet rouwig om de afwezigheid van zijn gezelschap. Ik had daar niet op gerekend.

Ik staarde uit het raam. Ik kon het bos zien: het begon een eindje verderop op de helling en maakte de onzalige indruk van een donkere golf die me elk moment kon overspoelen. Er zijn maar weinig bomen op Ljosland, aangezien de sterfelijke inwoners een groot deel van het subarctische landschap kaal hebben gehakt, maar er zijn nog een paar bossen over. Dat zijn de bossen die worden opgeëist, of waarvan wordt gezegd dat ze zijn opgeëist, door hun Heimelijken. Ze bestaan vooral uit de bescheiden zachte berk, plus een paar lijsterbesbomen en wilgen. Op een koude plek als deze groeien maar weinig bomen tot grote hoogte en de bomen die ik kon zien waren gedrongen, en stonden onheilspellend weggedoken in de schaduw van de bergwand. Ze boden een betoverende

aanblik. Het Volk is even diepgeworteld in hun omgeving* als de diepste penwortels en ik wilde dolgraag kennismaken met wezens die zich thuis voelden op zo'n onherbergzame plek.

Bambleby's brief slingerde op tafel en slaagde erin iets van nalatigheid uit te stralen, dus toen ik het brood (lekker, met een rooksmaak) en de kaas (ook lekker, ook met een rooksmaak) op had, pakte ik hem eindelijk van tafel en liet mijn nagel onder de flap glijden.

Mijn beste Emily, begon hij. Ik hoop dat je veilig geïnstalleerd bent in je besneeuwde veste, en dat je opgewekt je boeken bestudeert en jezelf bedekt met meerdere inktvlekken, of zo opgewekt als jij maar kunt worden, mijn vriendin. Hoewel je nog maar een paar dagen weg bent, moet ik bekennen dat ik het tiktakkende geluid mis van je typemachine terwijl jij daar zo ineengedoken zit met de gordijnen dicht als een trol die wraak smeedt onder een brug. Ik voel me zo troosteloos zonder jouw gezelschap dat ik een portretje van je heb getekend, dat ik heb bijgevoegd.

Ik wierp een blik op het schetsje. Het was een in mijn ogen volstrekt niet gelijkende afbeelding van mij in mijn kantoor in Cambridge, met mijn donkere haar hoog maar enorm warrig opge-

* Hierbij doel ik uiteraard op de Wildvolktheorie van Wilson Blythe, die breed wordt geaccepteerd door dryadologen en die wel wordt aangeduid als de denkrichting van Blythe. Er zijn meerdere handboeken geschreven over dit onderwerp, maar in essentie beschouwt Blythe het Volk als elementen van de natuurlijke wereld die door een nog onbekend proces bewustzijn hebben gekregen. Volgens de gedachtegang van Blythe zijn ze met hun woonomgeving verbonden op een manier die wij mensen nauwelijks kunnen hopen te begrijpen.

stoken (dat klopt wel, moet ik bekennen, want ik heb de slechte gewoonte om tijdens mijn werk met mijn haar te spelen) en een duivelse uitdrukking op mijn gezicht terwijl ik fronsend naar mijn typemachine kijk. Bambleby was zelfs zo brutaal geweest dat hij me knap had gemaakt: hij had mijn diepliggende ogen groter gemaakt en mijn ronde gezicht een uitdrukking van geconcentreerde intelligentie gegeven die het onopvallende profiel wat scherper maakte. Ongetwijfeld kon hij zich niet voorstellen dat er een vrouw kon bestaan die hij niet aantrekkelijk vond, zelfs als hij die vrouw met eigen ogen had gezien.

Ik was in elk geval beslist niet geamuseerd door de karikatuur. Nee, zeker niet.

Daarna ging Bramleby uitgebreid verder over de meest recente bijeenkomst van de docenten van de vakgroep dryadologie, waar ik niet voor zou zijn uitgenodigd, aangezien ik slechts een adjunct-professor ben en geen vaste aanstelling heb, met daarin allerlei vermakelijke observaties over hoe mooi het licht viel op het nieuwe haarstukje van professor Thornthwaite en de vraag of ik het eens was met zijn theorie dat de relatieve stilte van professor Eddington bij dit soort vergaderingen erop wees dat hij een meester was in het dutten met open ogen. Ik betrapte mezelf erop dat ik een beetje moest grijnzen om zijn geratel; het is lastig om niet geamuseerd te raken door Bambleby. Het is een van de dingen die ik het irritantst aan hem vind. Dat en het feit dat hij zichzelf als mijn beste vriend beschouwt, wat alleen waar is in de zin dat hij mijn enige vriend is.

Een van de redenen dat ik schrijf, mijn beste, is dat ik je eraan wil herinneren dat ik me zorgen maak om je veiligheid. Ik doel daarmee niet op wat voor ongewone soort met ijs bedekte fee je al dan niet zult ontmoeten, want ik weet dat je in dat opzicht prima voor jezelf kunt opkomen, maar op het

gure klimaat. Al moet ik toegeven dat ik een tweede reden heb om te schrijven: ik ben gefascineerd door de legendes die je hebt ontdekt over deze Heimelijken. Ik wil je dringend verzoeken me te schrijven over je bevindingen, hoewel dat mogelijk overbodig zal blijken, als bepaalde plannen die ik in gang heb gezet, gerealiseerd worden.

Ik zat stokstijf in mijn stoel. Lieve hemel! Hij was toch niet van plan om hiernaartoe te komen? Maar wat kon hij anders bedoelen met die opmerking?

Mijn angst ebde wat weg toen ik achteroverleunde en me probeerde voor te stellen dat Bambleby zou afreizen naar een plek zoals deze. O, Bambleby had uitgebreid veldwerk gedaan, dat wel. Hij had onlangs nog een expeditie georganiseerd naar aanleiding van meldingen over een miniatuurvolk in de Kaukasus, maar het veldwerk van Bambleby draait vooral om delegeren; hij installeert zich op de dichtstbijzijnde plek die moet doorgaan voor een hotel en geeft van daaruit aanwijzingen aan het legertje afstudeerstudenten dat hij altijd in zijn kielzog heeft. Hij wordt in Cambridge veel geprezen omdat hij zich verwaardigt om zijn studenten als coauteur te vermelden bij zijn talloze publicaties, maar ik weet wat die studenten zich allemaal moeten laten welgevallen, en de waarheid is dat het monsterachtig zou zijn als hij ze onvermeld liet.

Ik had geen enkele van mijn studenten ervan kunnen overtuigen om mee te gaan naar Hrafnsvik, en ik betwijfelde of Bambleby, ondanks al zijn charme, meer geluk zou hebben. En dus zou hij niet komen.

In de rest van de brief verzekerde hij me nogmaals van zijn voorname om het voorwoord te schrijven voor mijn boek. Ik voelde me daarover een beetje misselijk, een mengeling van opluchting en wrok, want hoewel ik zijn hulp niet wil, vooral niet nadat hij mijn primeur had afgepakt over de *gean-cannah*-wisselkinderen, kan

ik niet ontkennen dat het waardevol is. Wendell Bambleby is een van de meest vooraanstaande dryadologen van Cambridge, wat wil zeggen dat hij een van de meest vooraanstaande dryadologen ter wereld is. Het enige artikel waarop we allebei als auteur staan vermeld, een eenvoudige maar uitgebreide meta-analyse van het voedingspatroon van de rivierfeeën van de Oostzeekust, leverde me uitnodigingen op voor twee nationale conferenties en is nog altijd mijn meest geciteerde werk.

Ik gooide de brief in het vuur, vastbesloten dat ik niet meer aan Bambleby wilde denken tot de komst van zijn volgende brief, die ongetwijfeld snel zou volgen als ik niet zou antwoorden met een snelheid die paste bij zijn gevoel van eigenwaarde.

Ik keek naar Shadow, die aan mijn voeten lag. Het dier had me met donkere ogen ernstig liggen aankijken, bezorgd om mijn welzijn na mijn paniekerige gedrag. Ik ontdekte nog een blaar van de kou op zijn poot en haalde de zalf die ik speciaal voor hem had gekocht. Ik nam ook de tijd om zijn lange vacht te borstelen, tot zijn ogen dichtvielen van genot.

Ik haalde mijn manuscript uit mijn koffer en vouwde de beschermende wikkel er behoedzaam van af, waarna ik het op de tafel legde. Ik bladerde het door, genietend van het knisperende geluid van dichtbeschreven bladzijden, en keek of alles nog op volgorde lag.

Het is een zwaar geval, op dit moment telt het ongeveer vijfhonderd bladzijden, de bijlagen niet meegerekend, en die zullen ongetwijfeld heel omvangrijk worden. Maar op deze bladzijden, als specimens die met spelden zijn vastgezet en onder glas gevangen in een museumvitrine, staat elke soort fee die de mens tot dusver heeft ontmoet, van de in de mist wonende bogban van de Orkney-eilanden tot de macabere dief die onder de inwoners van het mediterrane land Miarelle bekendstaat als *l'hibou noir*. Ze zijn gealfabetiseerd, van kruisverwijzingen voorzien en waar

beschikbaar voorzien van cijfers en een fonetische handleiding voor de uitspraak.

Ik liet mijn hand kort op de stapel bladzijden rusten. Daarna zette ik een presse-papier op het manuscript: een van mijn feeënstenen*, nu uiteraard zonder magie. Daarnaast legde ik, haaks erop, mijn favoriete pen met het wapen van Cambridge – het was een geschenk van de universiteit toen ik werd benoemd –, mijn liniaal en inktpotje. Ik bekeek het tafereeltje tevreden.

En nu, omdat de wereld is gehuld in de totale duisternis van provinciale dorpjes, en omdat mijn oogleden zwaar beginnen te worden, ga ik naar bed.

* Feeënstenen zijn in verschillende streken te vinden, maar ze komen vooral veel voor in Cornwall en op het eiland Man. Ze zien er onopvallend uit en zijn voor het ongetrainde oog moeilijk als zodanig te herkennen. Hun meest opvallende kenmerk is dat ze perfect rond zijn. Het lijkt erop dat ze voornamelijk worden gebruikt om betoveringen in op te slaan voor later gebruik of misschien om ze cadeau te doen. De *Gids voor elfenstenen van West-Europa* van Danielle de Grey uit 1850 is het standaardwerk over dit onderwerp. (Ik ben ervan op de hoogte dat veel dryadologen De Greys onderzoek tegenwoordig negeren vanwege de vele schandalen die haar omringen, maar wat ze verder ook was, als wetenschapper was ze nauwgezet). Een gebarsten feeëenstein is gebruikt en daardoor onschadelijk. Een intacte steen moet blijven liggen en worden gemeld bij de IRAD, de Internationale Raad van Arcanologen en Dryadologen.

STAP IN DE WERELD VAN DE FEEËN MET EMILY EN WENDELL

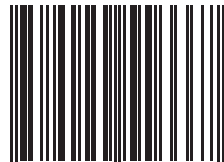

Cambridge-professor Emily Wilde is een nauwgezette onderzoeker en dé expert op het gebied van feeën. Bij haar boeken en haar hond Shadow voelt ze zich thuis – van mensen heeft ze niet zoveel begrepen. Dus wanneer ze besluit naar het dorpje Hrafnsvik af te reizen, is ze niet van plan om vrienden te maken. Nee, ze heeft maar één doel: het plaatselijke feeënvolk onderzoeken en haar encyclopedie afmaken.

Waar ze niet op heeft gerekend, is het gezelschap van haar academische rivaal Wendell Bambleby, die haar naar het Hoge Noorden is gevolgd. Vastbesloten om hem niet met de eer van haar onderzoek te laten strijken, stort Emily zich op het veldwerk. Terwijl ze dieper graaft in de verhalen van de feeën, komt ze ook een ander mysterie op het spoor: wie is Wendell echt? En wat wil hij van haar?

Z&K

ISBN 9789020556667 NUR 334

9 789020 556667 >

www.zomerenkeuning.nl

